

International Educational Corporation
National University “Odesa Law Academy”

INNOVATION AND INTERNATIONALISATION IN HIGHER EDUCATION

**PROCEEDINGS
of the British–Ukrainian Conference**

*London,
16 October 2025*

ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

**МАТЕРІАЛИ
британсько-української конференції**

*м. Лондон,
16 жовтня 2025 року*

Odesa
“Yurydychna Literatura”
2025

UDC 378(410:477)(063)

I-64

Edited by **S. V. Kivalov**, Doctor of Law, Professor, Academician

Executive Editor: **D. A. Minchenko**

Innovation and Internationalisation in Higher Education : proceedings of the British-Ukrainian Conference (London, 16 October 2025) = Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті : матеріали британсько-української конференції (Лондон, 16 жовтня 2025 року) / edited by S. V. Kivalov ; executive editor D. A. Minchenko ; International Education Corporation ; National University “Odesa Law Academy”. — Odesa : Yurydychna Literatura, 2025. — 520 p.

ISBN 978–966–419–457–7

The proceedings of the British-Ukrainian Conference “*Innovation and Internationalisation in Higher Education*” are devoted to the development of joint educational and research initiatives, strengthening academic mobility, and promoting the exchange of experience between the academic communities of both countries. They also highlight the creation of new formats of cooperation in the fields of research, technology, and innovation. The implementation of British educational practices and international standards serves as a key factor in reforming the higher education system of Ukraine, contributing to its modernisation and successful integration into the European and global educational and research space.

UDC 378(410:477)(063)

Матеріали британсько-української конференції «*Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті*» присвячені розвитку спільних освітніх і наукових ініціатив, посиленню академічної мобільності, обміну досвідом між науково-педагогічними спільнотами двох країн, а також створенню нових форматів взаємодії у сфері досліджень, технологій та інновацій. Застосування британських освітніх практик і міжнародних стандартів є важливим чинником реформування системи вищої освіти України, сприяючи її модернізації та успішній інтеграції в європейський та міжнародний освітній і науковий простір.

The materials are published in the authors' editions.

The authors bear full responsibility for the quality, accuracy, and originality of their contributions.

© International Educational Corporation, 2025

© National University “Odesa Law Academy”, 2025

ISBN 978–966–419–457–7

14. Labanotation. *Encyclopaedia Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/art/labanotation>
15. Hutchinson A. (1977). *Labanotation: The System of Analyzing and Recording Movement*. New York.
16. Royal Academy of Dance. Benesh International. Available at: <https://www.royalacademyofdance.org/study-dance/benesh-international/>
17. Benesh R., Benesh J. (1969). *An Introduction to Benesh Movement Notation*. London.

Бєлогубова О. О.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ВИКЛИК ДЛЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У ХХІ столітті міжнародна студентська мобільність стала ключовим елементом глобальної трансформації системи вищої освіти. Вона не лише забезпечує академічний і культурний обмін, а й слугує стратегічним інструментом економічного розвитку, формування людського капіталу та підвищення конкурентоспроможності країн у глобальній економіці знань. Інтернаціоналізація вищої освіти розглядається як процес інтеграції міжнародного, міжкультурного або глобального виміру в усі функції університетів — від освітніх програм до наукових досліджень і управління.

Студентська мобільність як стратегія інтернаціоналізації. Інтернаціоналізація вищої освіти передбачає різні форми транскордонної взаємодії: обмін знаннями, співпрацю між університетами, мобільність студентів і викладачів, створення філій закладів освіти за кордоном. Серед цих форм саме студентська мобільність залишається наймасовішим і найвпливовішим явищем.

Міжнародна студентська мобільність стала не лише академічним, а й політичним, економічним і соціальним інструментом. У сучасній практиці виокремлюють чотири основні стратегічні підходи:

1. *Підхід взаєморозуміння (Mutual understanding)* — спрямований на розвиток культурного й академічного обміну (приклад: програма ERASMUS).

2. *Підхід кваліфікованої міграції (Skilled migration)* — орієнтований на залучення талановитих студентів до ринку праці приймаючої країни (Німеччина, Канада, Франція).

3. *Підхід отримання доходу (Revenue-generating)* — розглядає іноземних студентів як джерело фінансових надходжень (Австралія, Велика Британія).

4. *Підхід нарощування потенціалу (Capacity building)* — використовується країнами, що розвиваються, для модернізації власної освіти через міжнародне співробітництво [2, с. 384–385].

Усі ці стратегії формують складну мозаїку глобальної освітньої політики, в якій взаємодіють як економічні, так і гуманітарні інтереси.

Регіональні тенденції та моделі мобільності. Регіональні підходи до мобільності суттєво різняться. *Європа* характеризується політично керованою мобільністю, що базується на принципах Болонського процесу: запровадження двоциклових ступенів, ECTS, взаємне визнання кваліфікацій.

Азійсько-Тихоокеанський регіон демонструє зростання комерційно орієнтованої мобільності: здобуття ступенів на платній основі, розвиток франчайзингових програм.

Північна Америка залишається головним «магнітом» для іноземних студентів, орієнтуючись на поєднання економічних і демографічних потреб.

Водночас глобальна нерівність участі є очевидною: більшість студентів приїжджають із країн Азії, тоді як основними приймаючими державами залишаються США, Велика Британія, Франція, Німеччина, Австралія та Японія [3, с. 486].

Разом з тим, масова мобільність породжує не лише можливості, а й значні ризики:

1. *Доступ і рівність.* Участь у міжнародній освіті часто залежить від соціально-економічного статусу студентів. Брак стипендій і висока вартість навчання роблять мобільність недоступною для більшості.

2. *Якість і шахрайство.* Поява «фабрик дипломів» і неакредитованих програм підриває довіру до міжнародної освіти. Необхідні ефективні системи контролю якості.

3. *Визнання кваліфікацій.* Відсутність узгоджених механізмів визнання дипломів обмежує мобільність випускників і знижує ефективність освітніх обмінів.

Одним із найгостріших є «*витік мізків*» — коли випускники з країн, що розвиваються, залишаються працювати за кордоном. Така тенденція послаблює національні системи освіти й економіки. Фінансові аспекти також відіграють ключову роль: деякі країни субсидують навчання іноземців, інші — впроваджують повну оплату. Це створює різні моделі фінансової справедливості. Важливим фактором є *координація політики* між освітньою, міграційною та торговельною сферами. Уряди повинні балансувати між економічною вигодою і соціальною відповідальністю, забезпечуючи доступність і якість міжнародної освіти.

Попри зростання фізичної мобільності, дедалі більшого значення набуває *інтернаціоналізація без мобільності* — зокрема дистанційні програми, MOOCs (Massive Open Online Courses, тобто масові відкриті онлайн-курси), подвійні дипломи та міжнародні кампуси. Такі форми дають змогу долати фінансові та географічні бар'єри, створюючи нові можливості для студентів у всьому світі.

Україна має значний потенціал у сфері міжнародної освіти, з огляду на її наукову школу, геополітичне положення та попит на європейську освіту серед іноземних студентів. Водночас існуючі виклики — воєнний стан, міграція молоді, недостатнє фінансування та складність визнання українських дипломів за кордоном — вимагають *нової системної стратегії інтернаціоналізації*.

У зв'язку з цим вбачається доцільним запропонувати такі *рекомендації для розвитку системи вищої освіти України*:

1. *Розробити національну стратегію інтернаціоналізації вищої освіти*. Вона має передбачати узгоджені дії у сферах освіти, міграції, економіки та дипломатії. Важливо визначити цілі не лише з експорту освітніх послуг, а й зі збереження людського потенціалу через створення умов для повернення випускників.

2. *Посилити державну підтримку академічної мобільності*. Необхідно збільшити кількість державних стипендій, програм обміну та двосторонніх угод з європейськими університетами, особливо в рамках *Erasmus+*, *Horizon Europe* та інших міжнародних ініціатив.

3. *Сприяти поверненню українських студентів після навчання за кордоном*. Важливо створити економічні та кар'єрні стимули: пріоритет при працевлаштуванні, гранти на дослідження, підтримку стартапів, пільги для молодих викладачів, які здобули освіту за кордоном.

4. *Підвищити якість і міжнародну привабливість українських університетів*. Розвиток англomовних і франкомовних програм, подвійних дипломів, міжнародної акредитації, участь у світових рейтингах — це інструменти, які допоможуть інтегрувати Україну до глобального академічного простору.

5. *Створити ефективну систему визнання іноземних кваліфікацій*. Варто удосконалити процедури *nostrification* дипломів і узгодити їх із європейськими стандартами, що сприятиме академічній мобільності та взаємному визнанню кваліфікацій.

6. *Забезпечити захист прав і підтримку іноземних студентів в Україні*. Україна залишається освітнім центром для студентів з Азії, Африки та Близького Сходу. Необхідно створити безпечне й комфортне середовище, удосконалити візові та адаптаційні механізми, розширити культурно-освітні програми.

7. *Розвивати форми «інтернаціоналізації без мобільності»*. У контексті війни та економічних обмежень слід активно впроваджувати дис-

танційні курси, спільні онлайн-програми, віртуальні обміни, франчайзингові моделі навчання з іноземними партнерами.

8. *Удосконалити систему збору статистики та моніторингу мобільності.* Єдиний державний реєстр мобільності студентів дозволить відстежувати тенденції, оцінювати ефективність політики та прогнозувати потреби ринку праці.

Міжнародна студентська мобільність виступає не лише формою академічного обміну, а й стратегічним ресурсом розвитку вищої освіти та економіки знань. Вона сприяє модернізації освітніх програм, підвищенню якості викладання, формуванню інтеркультурних компетенцій і розширенню міжнародних зв'язків університетів.

Проте, як свідчить світовий досвід, ефективна реалізація політики інтернаціоналізації потребує балансу між відкритістю та захистом національних інтересів. Надмірна орієнтація на експорт талантів без належних умов для їхнього повернення може призвести до втрати інтелектуального потенціалу — явища, яке вже спостерігається у багатьох країнах Східної Європи, зокрема й в Україні.

Україна має всі передумови, щоб перетворити міжнародну студентську мобільність з епізодичного явища на інституційно підтримувану стратегію розвитку вищої освіти. Це вимагає поєднання державної політики, ініціатив університетів та міжнародного партнерства. Успішна інтеграція до європейського освітнього простору дозволить не лише зберегти, а й примножити інтелектуальний потенціал української молоді, зробивши освіту одним із драйверів повоєнного відновлення країни.

Список використаних джерел

1. Knight J. Internationalization: Concepts, Complexities and Challenges. *International Handbook of Higher Education* / Forest J. F. F., Altbach P. G. (eds.). Dordrecht: Springer, 2006. P. 207–227.
2. Norris E. M., Gillespie J. How study abroad shapes global careers: Evidence from the United States. *Journal of Studies in International Education*. 2009. Vol. 1(3) P. 382–397.
3. Teichler U. Student mobility: the informational value of official statistics and graduate surveys. *European Higher Education at the Crossroads: Between the Bologna Process and National Reforms* / Curaj A., Scott P., Vlasceanu L., Wilson L. (eds.). Dordrecht: Springer, 2012. P. 485–509.

Харитонов О. І., Галупова Л. І.

Академічна доброчесність як чинник формування іміджу
закладу вищої освіти 338

Цехан Д. М.

Трансформація підготовки правоохоронців у контексті
становлення проактивних моделей правоохоронної
діяльності 341

Чанишева А. Р.

Щодо розвитку співпраці між Україною та Великою
Британією у сфері вищої освіти та наукових досліджень 344

Чанишева Г. І.

Щодо здобуття дуальної освіти та укладення студентського
трудоного договору 348

Шишацька Ю. О.

Інтернаціоналізація добробуту у вищій освіті: впровадження
британських моделей підтримки в Україні 351

Яковлев Д. В., Гранін Д. В.

Інституціоналізація політичної науки в Україні:
інтернаціоналізація та інноваційність 356

Ярова Л. В.

Інновації у соціальній взаємодії в цифрову епоху:
онлайн-лобізм 360

Бааджи Н. П., Кирилюк А. В.

Академічна доброчесність в умовах розвитку штучного
інтелекту 363

Бакутін А. О.

Міжнародний підхід до авторського права на хореографічні
твори та його інтеграція у навчальні програми українських
юридичних університетів 367

Бєлогутова О. О.

Міжнародна студентська мобільність як стратегія
інтернаціоналізації та виклик для системи вищої освіти
України 372

Бойко В. Д.

Організація навчального кіберполігону на незалежних
системах віртуалізації 376